

P7_TA-PROV(2010)0283

Situationen i Kirgizistan

Europaparlamentets resolution av den 8 juli 2010 om situationen i Kirgizistan

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om situationen i Kirgizistan och Centralasien, särskilt resolutionerna av den 12 maj 2005 och av den 6 maj 2010,
- med beaktande av sin resolution av den 20 februari 2008 om en EU-strategi för Centralasien¹,
- med beaktande av EU:s program för förebyggande av våldsamma konflikter, som antogs av Europeiska rådet i Göteborg 2001,
- med beaktande av uttalandena från vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Catherine Ashton, om de nya sammandrabbningarna i Kirgizistan den 11 juni 2010 och om folkomröstningen om författningen den 28 juni 2010,
- med beaktande av slutsatserna från rådets (utrikes frågor) sammanträde den 14 juni 2010,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 16 juni 2010 om situationen i Kirgizistan från särskilda sändebudet för OSSE:s nuvarande ordförande, FN:s särskilda representant och EU:s särskilda representant i Kirgizistan,
- med beaktande av EU:s strategi för ett nytt partnerskap med Centralasien, som antogs av Europeiska rådet vid sammanträdet den 21–22 juni 2007,
- med beaktande av rådets och kommissionens gemensamma lägesrapport av den 14 juni 2010 till Europeiska rådet om genomförandet av EU-strategin för Centralasien,
- med beaktande av partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan EU och Kirgizistan, som trädde i kraft 1999,
- med beaktande av Europeiska gemenskapens regionala strategidokument för bistånd till Centralasien för perioden 2007–2013,
- med beaktande av artikel 110.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Den 11 juni 2010 utbröt våldsamma sammandrabbningar i städerna Osh och Jalalabad i södra Kirgizistan vilka fortsatte att eskalera fram till den 14 juni 2010, då hundratals beväpnade män uppges ha stormat städernas gator, skjutit civila och satt butiker i brand, varvid de valde sina mål utifrån etniska kriterier.
  - B. Enligt de kirgizistanska myndigheterna ska omkring 300 personer ha dött i sammandrabbningarna, men bland andra ledaren för interimregeringen, Roza Otunbajeva, har uttryckt farhågor om att den verkliga siffran skulle kunna vara betydligt

---

¹ EUT C 184 E, 6.8.2009, s. 49.

högre. Fler än 2 000 personer skadades eller fick föras till sjukhus, och många personer saknas fortfarande.

- C. Enligt beräkningar har 300 000 personer tvingats fly inom landet och 100 000 personer sökt skydd i grannlandet Uzbekistan till följd av våldsamheterna. Regeringen i Tasjkent har med hjälp av internationella organisationer gett flyktingarna humanitärt bistånd men stängde den 14 juni 2010 gränsen mot Kirgizistan med förklaringen att man inte hade kapacitet att ta emot fler personer.
  - D. Interimsregeringen har utlyst undantagstillstånd i området, men säkerhetsstyrkorna har inte lyckats ta kontroll över det. En begäran från interimsresident Roza Otunbajeva till Rysslands president, Medvedev, och till Collective Security Treaty Organisation om militär hjälp för att återställa ordningen avslogs. En begäran om en internationell polisstyrka gjordes också till OSSE, och behandlas för närvarande.
  - E. EU har ett starkt intresse av en fredlig, demokratisk och gynnsam ekonomisk utveckling i Kirgizistan och har, särskilt genom sin Centralasienstrategi, åtagit sig att vara en partner till länderna i regionen. Nu behövs omgående ett betydligt större internationellt engagemang, och EU:s respons kommer att vara betydelsefullt för unionens trovärdighet som partner.
  - F. Kommissionen har anslagit fem miljoner euro för att tillhandahålla akut medicinsk hjälp, humanitärt bistånd, andra artiklar än livsmedel samt skydd och psykiskt stöd till de krisdrabbade. Detta bör ställas i kontrast mot FN:s begäran om 71 miljoner US-dollar för omedelbart katastrofbistånd.
  - G. Genom Göteborgsprogrammet, som antogs 2001, och efterföljande dokument har EU erkänt vikten av att förebygga konflikter, och den nuvarande situationen i Kirgizistan kräver att teorierna övergår i praktisk handling.
  - H. Resultatet av folkomröstningen den 27 juni 2010, som genomfördes under relativt fredliga omständigheter med ett högt valdeltagande, var att mer än 90 procent av väljarna godkände en ny författning, där makten delas mellan president och parlament, bekräftade Roza Otunbajeva som interimsresident fram till den 31 december 2011 och godkände upplösningen av författningsdomstolen. Parlamentsval planeras att hållas den 10 oktober 2010.
  - I. Länderna i Centralasien står inför en mängd gemensamma utmaningar som fattigdom och allvarliga hot mot människors säkerhet och trygghet samt behovet av att stärka demokratin, ett gott styre och rättstatliga principer. Det regionala samarbetet måste återupptas och fördjupas så att man kan utveckla en gemensam strategi för att ta itu med problemen och utmaningarna i regionen. Regionala och internationella aktörer måste sträva efter mer samstämmighet i sina ansatser att gripa sig an regionens problem och utmaningar.
  - J. EU måste alltid stå fast vid sitt åtagande att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatliga principer ska ingå i unionens avtal med tredjeländer och främja demokratiska reformer genom att föra en konsekvent politik som stärker dess trovärdighet som aktör i regionen.
1. Europaparlamentet är djupt bekymrat över de tragiska och våldsamma

sammandrabbningar som utbröt i södra Kirgizistan och uttrycker sitt deltagande med familjerna till de personer som föll offer för sammandrabbningarna.

2. Europaparlamentet fördömer den senaste tidens våldsamer i södra Kirgizistan. Parlamentet beklagar förlusten av människoliv och uttrycker förhoppningar om att en fredlig lösning på konflikten i Kirgizistan ska kunna nås som grundas på demokratiska och rättstatliga principer samt respekt för mänskliga rättigheter.
3. Europaparlamentet uppmanar interimregeringen att genomföra en trovärdig, opartisk och oberoende utredning av händelserna, eventuellt med stöd av internationella aktörer, för att ställa förövarna till svars.
4. Europaparlamentet uppmanar interimmyndigheterna att göra allt de kan för att normalisera situationen och skapa förutsättningar för att flyktingar och internflyktingar frivilligt ska kunna återvända till sina hem under säkra och värdiga former. De lokala myndigheterna måste vidta effektiva förtroendeskapande åtgärder och inleda en genuin dialog med alla etniska grupper i södra Kirgizistan så att en trovärdig försoningsprocess kan komma till stånd.
5. I detta sammanhang uppmanar Europaparlamentet kommissionen att öka det humanitära stödet i samarbete med internationella organisationer och att inleda kort- och medelfristiga återuppbyggnadsprogram för att bygga upp förstörda hem och ersätta förlorad egendom samt att genomföra rehabiliteringsprojekt tillsammans med de kirgizistanska myndigheterna och andra givare för att skapa förutsättningar som underlättar flyktingars och internflyktingars återvändande. I detta sammanhang är det viktigt med lokala utvecklingsprojekt.
6. Europaparlamentet framhåller behovet av en omfattande internationell insats för att hjälpa till med återuppbyggnadsarbetet, för att stabilisera situationen och för att skapa försoning i södra Kirgizistan, och att det planerade givarmötet i Bisjkek den 27 juli 2010 erbjuder ett tillfälle att lägga grundstenen till en sådan insats.
7. Europaparlamentet understryker att det humanitära biståndet måste åtföljas av ansträngningar att stabilisera situationen och minska och förhindra den avsevärda risken för att våldet bryter ut igen, vilket skulle hota freden och säkerheten även i andra delar av Ferganadalen, som delas av Uzbekistan, Kirgizistan och Tadzjikistan.
8. Europaparlamentet efterlyser en avsevärd ökning av EU:s humanitära bistånd till de personer som drabbats av den senaste tidens våldsamer i södra Kirgizistan samt en omfattande användning av stabilitetsinstrumentet.
9. Europaparlamentet tror att den nya omfattningen av EU:s åtagande i södra Kirgizistan kommer att behövas även på lång sikt. Kommissionen uppmanas på nytt att ta fram förslag till omfördelning av anslag inom ramen för finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete så att EU:s insatser på ett bättre och varaktigt sätt ska kunna svara mot den nya situationen i Kirgizistan. Parlamentet står fast vid att EU:s Centralasienpolitik måste fokusera på människors säkerhet och trygghet.
10. Europaparlamentet uppmanar såväl vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik som medlemsstaterna att stödja och aktivt bidra till en snabb polisiär insats från OSSE:s sida för att förhindra att nya

våldsamer bryter ut, för att stabilisera situationen i de städer där sammandrabbningar ägt rum samt för att skydda offren och de mest sårbara personerna och underlätta för flyktingar och internflyktingar att återvända.

11. Europaparlamentet noterar att folkomröstningen om författningen i Kirgizistan den 27 maj 2010 genomfördes under relativt fredliga omständigheter. Parlamentet betonar att återgången till en konstitutionell ordning och till rättsstatliga principer är avgörande när det gäller att på lång sikt stabilisera situationen i landet. Nästa parlamentsval (preliminärt planerat till oktober 2010) bör ge en konstitutionell grund för en regering som har såväl stark legitimitet som stort folkligt stöd. Myndigheterna bör därför vidta omedelbara och kraftfulla åtgärder för att få bukt med de tydliga brister som konstaterats av OSSE/ODIHR innan det kommande parlamentsvalet hålls. Parlamentet ser fram emot att upprätta starka interparlamentariska förbindelser med Kirgizistans framtida parlament.
12. Europaparlamentet oroas över rapporterna om att ett antal människorättsaktivister har gripits i Kirgizistan och begär att de omedelbart ska frigges. Parlamentet uppmanar de kirgizistanska myndigheterna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att garantera att människorättsförsvarare utan hinder kan bedriva sitt arbete för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna.
13. Europaparlamentet betonar att Kirgizistan, dess grannländer, Ryssland, Kina, EU, USA, OSSE och resten av det internationella samfundet har ett gemensamt intresse av, och ett gemensamt ansvar för att förhindra destabilisering, och uppmanar alla berörda parter att hitta synergieffekter.
14. Europaparlamentet känner oro inför svårigheterna att genomföra demokratiseringen i Kirgizistan, vilka tycks ha sin grund i Kirgizistans svaga interimregering och de starka kriminella nätverken i landet, bl.a. narkotikasmugglarna i södra Kirgizistan.
15. Europaparlamentet anser att ett pluralistiskt politiskt system måste införas som tillåter företrädare för olika intressen och medling för att minska spänningarna och för att nya våldsbrott ska kunna undvikas, samt att EU och dess medlemsstater aktivt måste stödja demokratiseringen och sträva efter att minska klyftan mellan internationella aktörers olika ståndpunkter för att öka möjligheterna till en reformprocess i Kirgizistan.
16. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet, kommissionen, medlemsstaternas parlament och regeringar, Kirgizistans interimregering, FN:s generalsekreterare, OSSE:s generalsekreterare och Europarådets generalsekreterare.